

Gazeta de Mallorca

CRONICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres * Costums * Tráfec e Industria * Noticies * Anuncis y Reclams * de Ciutat y la Pagesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

IMPRENTA DEN JUSEP MIR.—Cadena de Cort-11.

Dirigiuhi sa correspondencia y quesvuya més que s'ofersca.

Demanuhi sa tarifa d'Anuncis y Reclams.

Ventatjes a n'es suscriptors.—Ja's sap: avuy en dia, més ven qui més anuncia.

Primera anyada.—Núm. 11.

Palma * 13 de Juny * 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos: 1 PEsSETA
Per fora Mallorca: al Estranjer. . . . . 1'50
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis . . . . . 0'10
Llibres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.

P OESIES den

Thomas Forteza y Cortés

Se publicaren fa pocs mesos, amb un prólec den Miquel Costa y Flobera, Pr., y un retrato del autor, en fotogravat. Formen un bell tomet en 8°, de 347 págs, estampat en bon paper de fil, verjurat, y lletra elseviriana.

N'hi ha exemplars a 3'50 ptes. a ca'n J. Mir-Cadena de Cort, 11, Administració de sa GAZETA DE MALLORCA.

Crueldat humana

Los trobam en temps de nius; y com cada any en arribâ aquesta temporada, veim p'es carrés y per dins ses cases tota casta d'auells joves en mans d'ets atlots. Senza distinció de clases socials, no hi ha en veni aquest temps cap atlot que no sapia ferse amo d'una o varies butsetes, més o menos dispostes a dexarse surâ.

Lo que vol di aquesta paraula, surâ un aucell, sols Deu y ets aucells criats per mans humanes heu poden sebre. Escuses de surarlos, los fan sufrí a n'aquests animalets ses mil impertinències, conseguint casi sempre ferlos acabâ de mala manera una vida casi no comensada.

Y no parlem d'aquests atlots d'ànima tan entreveçada que fermen s'aucell a un fil totduna que fa ses primeres volades, y axí fermat el van rossegant, y acaben quant el tenen rebentat y mitx mort de tant de volâ per forza, per donarlo a un moix, de viu en viu, o dexarlo morí de fam a dins una gabia, quant s'aucell ja no te forses per servirlos de deveriment.

Una escena d'aquestes la verem no fa molts de dies a n'es moll. Una partida de atlots tenien fermada per una cama a una valsia, es més inofensiu, es més indefens y es més simpàtic d'ets aucells. A s'altre cap d'es fil hey havien fermada una pedra que sa valsia no podia alsâ y l'anava rossegant, encalsada per aquell estol de bestioles amb figura humana.

Un qui passava los volgué reprendre y tayâ es fil de sa cama de s'animalet. Sa seua bona acció li valgué una gran insultada y qualque pedrada amagant sa ma. Gracies que no hi hagué cap municipal, que per ventura li hauria feta pagâ sa valsia a n'ets atlots.

Aquesta crueldat amb sos animals es un des signes més evidents d'incultura y rebaxament moral. Qui fa mal a n'ets animals es capâs de ferne a ses perso-

nes, quant l'hei empenguen ses pàsions. Per axò a totes ses poblacions d'Europa civilisada hi ha un gran esment per part de ses autoritats en no permetre tota casta de maltractaments a n'ets animals, y s'hi constituexen endemés moltes sociadats particulâs per defensarlos y protegirlos.

Ja basta sa servitut forosa a que los tenim subjectes, que arriba fins a menjarlos sa seua carn, per ferlos dignes d'un poc de consideració mentres viuen. A s'Historia Natural hei classificam com a fieres a molts d'animals que no fan altre cosa que seguí ets instints de naxensa, procurantse s'aliment que los exigeix sa seua naturalesa. Pero entre ses metexes fieres casi mai s'hi veu crueldat superflua. Sa seua crueldat está en proporció de ses seues necessidats.

A més baix nivell que aquests animals se posen ses criatures humanes que senza necessidat fan patí a n'es qui los servexen llealment. Un homo que mata un xòt per ferne panadès no es més cruel qu'un tigre que se menja un homo. Pero es qui veu amb indiferencia esbutsa un cavall a's mitx d'una plassa de toros, demostra tení més males entranyes que cap fiera; y no s'ofenguen per axò ets aficionats a sa festa nacional.

Aquí faria riayes que un governadó aturâs p'es carré a qualsevol que dugés una gallina axí com s'acostuma, agafada per ses ales o per ses cames, y l'obligâ a durla en brassos com qui du un infantó. Idò axò suceyex molt sovint fora d'aquí; y no hi importa di si está perseguit es pegâ a ses bisties amb s'inhumanitat, o milló dit, amb s'humanitat que los peguen molts de carretés; ni carregâ demés un carro, ni ferles fê feyna més hores de ses que poden.

Tot axò son conquistes que va fent sa civilisació a poc a poc, y qualque dia veurem reinâ entre noltros aquest esperit de benevolencia envers d'ets animals.

Lo més mal de conseguí, no es que se privi a n'es carretés es pegâ a ses bisties, o a n'ets atlots s'agafâ aucells d'un niu. Ses crueldats aparatoses fan mal a sa vista de tota persona ben criada, y per axò metex hey ha sempre qui procura posarlos remei.

Un altre casta de torments son es mals de fe desaparexe. Aquells que no paren tení gran importancia y son axí metex causa de qu'ets animals pèrdin es bon caracte que los es natural mentres los tracten bé; per exemple, ets engalladós que duen es cavalls d'un cotxo de lujo, aparato inventat, segurament, per fê parexe cavalls de sanc a n'es de rassa dolenta; o sa costum de tayarlos sa coua, més estesa encara entre es cans y moxos.

Es segú que s'opinió que de s'homo tenen ets animals domèstics, es molt inferió a sa que poden tení es negres esclaus d'un amo despòtic y mal entranyat. Axò si no més se temen de ses penalidats que los costa está baix d'es nostro domini; perque lo qu'es si se donen conte endemés de totes ses nostres

miserias y baxeses, y s'en temen de ses envejés y rancunies que li té mitja humanitat a s'altra mitja, y poden reflexionâ sobre es mòvils de ses nostres accions, deuen donâ gracies a Deu, que los ha fets animals y no los ha dada una animaeta humana, creada a imatge y semblansa divina, y convertida sovint p'es nostros vicis amb una imatge y semblansa del dimoni.

DE FORA-MALLORCA

El Papa malalt.—S'hipnotisme y ses malalties mentals.—Anuncis que ofenen.—Reclams curiosos.

Gran alarma hey ha entre tots es catòlics amb motiu de ses males noticies sobre sa salut den Lleó XIII; perque encara que sia molt frequent es fê corre qu'el Papa está malalt senza essê vè, aquesta vegada desgraciadament pareix que va de bondeveres.

Axí meteix hey ha optimistes que may creuen qu'el Papa s'hagi de morí; optimismes nascuts de ses noticies que fan corre es metexos íntims del Vaticâ, principals interessats en sa salut del Sant Pare. Molts de cardenals a n'aquestes hores, senza dexâ de pregâ a Deu sincerament perque conservi sa vida des benaventurat veyet, deuen comensâ a consultâ sa gracia divina y a demanâ ajuda a l'Esperit Sant perque doni un digne successò a n'el Papa actual.

Deu vulga que se torbi molts d'anys es Sacre Colègi Româ a havê de fê s'elecció.

Ja fa temps que s'hipnotisme está considerat com un mèdi per curâ moltes malalties de caracte nerviós; y aquí a Mallorca qualque metje l'ha emprat amb molt bons resultats en cassos d'histerisme.

Pero una de ses aplicacions més útils de sa sugestió mental, l'ha descuberta un metje de París, que se'n serveix per curâ a n'ets alcoholics, morfímanos y altres víctimes des vicis, que no son més que malalties morals.

A un alcoholic donat per incurable, perque per molt que féssen y fins contra sa seua voluntat, bevia sempre que trobava ocasió, l'hipnotisâ y li presentâ un tassó d'aigo mesclada amb acíbar, diguentli que era aigordent. Totduna qu'el s'acostâ a sa boca l'aturâ y li sugerí que sempre que beuria vi o licors de cap casta, los trobaria es meteix gust que aquella aigordent tenia. Begué s'acíbar aquell gató, y de llevò ensâ sempre que beu altra cosa que no sia aigo clara, s'ha de posâ a escupí d'es mal gust que hi troba.

Ha aplicat es meteix procediment a n'ets infants que demostraven inclinació a cèrts vicis, conseguint resultats maravellosos. Si aquest sistema se pogués arribâ a aplicâ a n'es delinquentes, convertint sa presó amb una clínica psicològica, com mos ensenyen ses modernes teorías jurídiques, quin obra més hermosa p'es metjes de demâ, cuydar-se de sa curació moral de s'humanitat axí

com se cuyden de sa corporal, realisant es somni d'un gran metje, En Bernheim, y d'un gran jurista, En Beccaria!

Es bastant curiosa sa causa que s'es vista devant es Tribunals de París, sortint condemnat un des més famosos dentistes de per allâ, a pagâ dos mil francs d'indemnisació a una coneguda actriu, per havê fêt us des seú retrato a n'ets anuncis de dentadures postisses.

Ella es una de ses artistes més guapes, y havia tenguda sa debilitat de ferse retratâ amb una expressió somrient, mostrant unes dentetes de lo més garrides y ben posades. Aquest retrato, facilmente adquirit p'es dentista, ampliat a n'es tamany natural y artísticament colocat dins es mostradò, parexia donâ a entenent que sa dentadura de s'actriu era posada seua, cosa que no ha volgut consentí ella, com es natural, y es per lo que es tribunals han condemnat a s'odontòlec a pagarli dos mil francs, com a indemnissació p'es danys y perjudicis.

Lo més salat des cas es que quant li demanâren perque no havia cercat retratos de polítics per anunciarse, va respondre que tan meteix es públic no hauria cregut que fôs capâs de posâ dentadures tan fortes com ses que tenien aquells senyôs, que roeguen es país y no s'espnyen cap dent.

Amb aquesta resposta se va dictâ, segurament, sa seua sentència.

Ja que d'anuncis y de París parlam, vé bé treure a rotlo ses originalitats a n'a que recurrex sa publicitat, reina absoluta des temps modèrns.

Ja no basten es cartells artístics, que son, ben mirat, es mèdi més natural y més estètic d'anunciâ; ni basten prospèctes repartits p'es carré, ni ets anuncis periodístics. Després d'havê invadit sa febre d'anunciâ ets interiós des tranvies y òmnibus, es telons des teatros, es pedrisos des passetjos, ses aceres, ha invadits es niguls, aon potentíssims reflectós elèctrics hey imprimexen es nom d'un xaròp p'es mal de ventre o d'unes pastilles per sa tossina; ha invadit es pit y s'esquena de senyôs molt elegants que se passetjen p'es carré convertits amb homos-sandwichs, y fins ha arribat a imprimí anuncis a n'es front de qualque vey venerable, que vos saluda amb gran reverencia perque llegiguen a damunt sa seua closca pelada que no hi ha cap aperitiu com es licor X o Z.

Una exida a Barcelona

Benvolguts companys de sa GAZETA:

Per revivâ una mica s'esperit y retremplarlo alenant aires de patriotisme y activitat literaria, no mos es gens dolent, sino al contrari, molt sanítos y bô a qualsevol de noltros mallorquins, vení desyara un quant dies a n'aquesta gran ciutat catala-

lana, y colzetjamos amb la gent lletrada de per aquí, que s'afanya y llitx y escriu, cadascú per son vent o aplegantse y fent lliga, per empenye y no dexa decaure es moviment de renaxensa literaria y artística, ara meteix y com més va més escampat y esponerós per tota aquesta terra catalana.

Fa goig y complau molt es veure sa bona rebuda que merexem es mallorquins, de part des poetas, artistes y escriptors catalans, sempre que los venim a veure y a refermâ amistats antigues. S'arribada d'un mallorquí, per poc conegut y qualificat que sia dins sa nostra literatura, los es motiu de gaudiment y festa; y encara no heu posat pèu dins Barcelona, ja vos reben brasos ubèrts y convoquen aplecs per honrà y celebrà sa vostra arribada, y no vos dèxen tocà de pèus en terra, com se sol di, y no paren de demanarvos noves de lo que's fa y trebaya actualment a Mallorca, a major avens y enaltiment de sa nostra literatura.

—¿Com va y per quines aygos l'obra del *Diccionari*, de mossen Alcover?—¿Se resòl prest En Costa a estampâ de bell nou, en edició tan gentil y primorosa com cal, aquell primer aplec de *poesies* de l'any 85, que molts cerquen y el demanen y p'en lloc el troben?—¿Y encara no's determina aquell tardà y anyorat Miquel S. Oliver, a compondre y nuà y oferí a n'els primers de gust s'incomparable ramell de tantes flors d'aletejtant y esquisida poesia, escampades d'aquí y d'allà, o recondides sa major part—(y sa millor! los afix jo) com a roses princeses de rondaya d'en temps primer, tancades dins solitaria torre de castell y guaytant sols de tart en tart per les altíssimes finestres?—¿Y l'obra magna que coratjosament heu refermada d'estampâ y treure a llum aquell floret d'obres lulianes qu'allà tenuu, com axí no va un poc més depressa?....

Vet'aquí, entre altres, ses preguntes que vos fan per assí, y ses questions que vos posen cada moment, y que vos afalaga es sentirles, com a verdadera y viva mostra de s'interés que mou y s'importancia que gosa, dins es nostro renaxement, sa tasca literaria mallorquina.

Vertaderament, per honra propia y per bona correspondencia a tantes mostres de simpatia y germanat, s'es mestè de part nostra anà vius, y prosseguí amb afany y bon delit sa tasca comensada y que tothom espera, de part de la colla mallorquina.

Ells, per part seua, es catalans, no dormen ni boyetjen. Es prestatjes y mostradors de sa llibreria d'En Verdager y de ses altres catalanistes, vèssen a caramull d'obres novelles, que van surtint de setmana en setmana, casi podríem dí de día en día.

Dins aquesta esponerosa novellada de llibres catalans, uns de prosa y altres de vers, originals y traduïts, de ciencia y de novela, de teatre, d'ensenyansa y de tot altre ram de cultura, s'hi observa a primè cop d'uy una tendencia a presentâ edicions elegants y vistoses, que sien bella mostra de lo que se refina y perfecciona s'art de s'imprenta avuy en día.

Ja van desapareguent y romanen casi olvidades aquelles publicacions d'ara fa vint o trent'anys, que en vení estampades demunt papé de fil y lletra elseveriana, ja semblaven sa més alta y fina expressió de bellesa tipogràfica. Ara ja ningú's contenta ni satisfá amb tant poc, y se combinen y persequen mollos y formes d'estil més selecte y novíssim—no sempre ben endevinat—dins s'actual modernisme qu'en tot y arreu se dexa sentí y qu'ha duyt a una completa transformació dins ses arts d'estampa y llibreria.

Precisament ara s'acaba de constituí y organisâ una *Societat catalana de Bibli-*

filis, que té per objecte y pren per norma estampâ en edicions selectes y de tirada justa, ses més rares y preuades obres antigues de sa nostra literatura, casi totes desconegudes y en gran part inèdites.

D'aquesta societat he tenguda sa satisfacció de rebre una honrosíssima proposta, nascuda des desitx d'aquells qui la componen, de que, entre es llibres clássics que per conte se'u s'estamparán, fos es primè de tots un'obra original inèdita des nostro immortal Mestre Ramon Lull.

Confés que m'ha afalagat de bon de veres semblant indicació, y axíls ho he dat a entendant aquests bibliòfils catalans, certificantlos des bon desig que m'anima de poderlos complaure.

Just manca sebre lo que hi dirán es méus amics y companys lulistes, per veure si trobarem modo y manera de que *Mestre Ramon* prenga, com li pertoca, es capdavant dins una triada colecció bibliogràfica aon hi figurarán seguidament n'Eximenis, En Bernat Metje, En Jaume Roig, tal volta es nostro Aulesa, y en rudes, tots es grans escriptors y mestres qu'enaltiren y fèren meravellosament rica y bella sa nostra llengua benvolguda.

Fríssos de reveure prest ses torres de Bellver y sa Llonja y la Seu nostres, m'afany tot quant puc per enllestí feynes y tornâ aviat a omplí es méu lloc a sa redacció de sa nostra GAZETA.

Podrà essè que quant aquesta surta en bon dissapte dematí qui vé, jo posi es pèus demunt es moll, just a sa metexa hora, y puga donarvos s'estreta de mà d'ets amics y companys com se retroben.

Pocs djes després arribará En Toni Rubió, que tan bones y corals amistats té per Mallorca; y més envantet, en essè dins s'Agost, rebrem sa visita d'aquell altre mestre y gran poeta pollensí, En Ramón Picó, que ahí meteix me contava lo molt que l'alegra y li axampla es cò es vení desyara a respirâ ayres nadius, per reconfort y esplay de còs y d'ànima.

A reveure, idò, dissapte qui vé, si no hi ha res de nou.—M. O.

Barcelona 9 de Juny.

Tradicions populars mallorquines

Sa flor de felguera y es dimonis boyets (ACABAMENT)

Sa font des molins es més de mitja hora allà dessá Son Servera anant a Artá, y sa cova de s'aujub es cosa de una hora y mitja lluny, devora ses cases de *Sa Gruta*.

¿Que me'n direu?

Ell es dimonis boyets pégan fua cap a Son Servera, y ja foren a sa font des molins.

S'arromangan, y un ja es partit a replegar y a triar ses pedres y s'altre a posarles; y sa calçada qui crexia com un diner de fil, y s'estenia de d'allà per s'alou, pes *serrall des vent*, pes *camp de sa mata*, de sa Punta; (1) y es dos dimonions, que no se donavan raó a ses mans, un a arreplegar pedres y s'altre a posarles, y jhalá petits!

Sobre tot, ell a mitjan cap vespre ja tengueren sa calçada demunt sa cova de s'aujub; foradaren, y ja caygué un brant d'aygo com es cos d'un homo.

Es senyor y sa senyora y tota sa servitut, com veren allò, ho donaren a ses cammes per no esser hi demés.

Es dimonis tornaren demanar feyna y més feyna, fent bots y escaravits, fora corda de tot.

Com veren que no hi havia ningú, prenen es cambussot cap a n'es mestrall.

Topan a son Vives de dalt, possessió de devora sent Llorens des cardessar, que está demunt un turó.

(1) Per tots aquets punts s'hi troban vestigis d'una calçada o cosa semblant, segons m'assèguraren es qui los han vists moltes vegades.

Encara no eran arribats, com ja rompen ab uns crits lo més esglayadors, cridant:

—¡Donau-mos feyna o tot fa uy! ¡Donau-mos feyna o tot fa uy! ¡feyna volem! ¡feyna! ¡feyna! ¡feyna!

Devant tal rebumbori l'amo y sa madona surten a veure qu'era.

Com veuen es joch tan mal parat, y qu'aquells garmeus eran capasses de fer qualsevol endemesa, los digueren:

—¡Feysmos una cisterna aquí devant, y no haurem de correr cada die a n'es pou den Vicens. (2)

¡Bona les ho varen haver dita!

Se posen tot dos a gratar allà devant ab ses ungles, ab ses dents, ab ses banyes; y terra y pols al ayre, que'l punt no veren es sol ni se veyen ells ab ells l'amo y sa madona; y qualche còdol qui rebotia, com un aumut.

Ja'u crech, era penya ben closa tot allò, y, en no esser a cops de manuella, no era possible foradar.

Però ¿que tenen que veure totes ses manuelles del mon ab ses ungles, dents y banyes d'aquells dimonis boyets, que al punt tengueren sa cisterna llesta, una cisterna ben fonda y ben ample, qu'encara la poreu anar a veure, si no me creys?

—¡Venga més feyna! cridaren els dos dimonis, tot d'una que la tengueren llesta. ¡Més feyna, o tot fa uy! ¡feyna! ¡feyna!

L'amo, més retgirat qu'un cuch, no sabia per ont pendre.

A la fi los diu:

—¡Y si hi falta una cosa en aquesta cisterna!

—¿Que hi falta? digueren ells.

—Una mina per fer s'aygo fresca, diu l'amo.

—¿Per ont voleu que vaja sa mina?

—Per devall ses cases.

Fet y dit, s'abordan a un costat de sa cisterna ab ses ungles, ses dents y ses banyes, y jhalá petits, *rach-a-rach, rach-a-rach!*; y per endins s'ha dit, com si aquella penya fos estada de pasta real.

¿Que me'n direu?

Ell al punt tengueren una mina de més de trenta passes per devall ses cases de sa possessió, qu'encara hi es, tota uberta dins sa penya.

¿Vos creys que ab tot axò se cansassen gota aquells dimonis boyets?

Ydò anau errats.

Demanaren més feyna; y los digueren qu'escapsassen un penyal de devora ses cases qui feya nosa per passar, y l'escapsaren ab una grapada, lo meteix que si fos estat un cor de cindria.

Demanaren més feyna, y los digueren que rompessen una cloa (3) que hi havia allà prop, que no se trobaven reyes ni xades que li entrassen, y ells ab una exhalació la tengueren rompuda de més de quatre paums.

Aquell terreny dins ses seves mans era més brevol que sa pasta de panada fina.

Demanaren més feyna, y l'amo tot apurat, per llevarlos-se de devant, los diu:

—Feysme un molí de vent.

Dit y fet, un ja es partit a replegar pedreny y s'altre a compondre; y al punt veren sa terrada feta y sa torre acabada, ab sos congrenys demunt.

Hi plantan s'abre dins ses engastes.

Però, com foren a posarhi es crever per aficarhi ses entenes, aquí digueren:

—¡No'n som! ¿Noltros posar una creu ni ferla, allà ont la creu mos ha desbaratada tota sa potranca! ¡Que la pos el dimoni gros, si troba que s'hi campá gayre be!

Dexan en banda sa feyna comensada, y com cent mil llamps cap a l'amo a demanarli més feyna, més cremats y més rabents que may.

L'amo ja no hi vey a cap bolla, y as-

(2) Un pou prop de tres quarts lluny, anant a Son Servera.

(3) Cloa de clo(s)a, tros de terra clos, axò es, tancat de parat.

pergiava a les totes, tirant carreranchs de carretades de llamps y pestes a tots es dimonis y dimonions del infern.

A les-hores sa madona tengué una idea de primera.

Com los se veu devant ab aquells crits tan escardats, diu:

—¡Ara vos ne daré una de feyna, y ho veurem si la fareu tan aviat!

Se'n va y treu un vell de llana negra, y los diu:

—Jau aquest vell: anaulo a rentar en es torrent de Sent Llorens fins que sia blanch com la neu.

Es dimonis agafan es vell, y cap a n'es torrent s'ha dit.

Y allà tot dos renta qui renta ab tota sa forsa, fent flamadeta, no donantse raó a ses mans.

Vos assegur que no hi robaven res en es jornal.

¿Que me'n direu?

Ell encara es s'hora que no hi son tornats a *Son Vives* ab so vell de llana blanch ni negra.

No hi ha remey: aquesta madona los atabacà.

Si encara rentan o si se son fets trons des vell y de qui's ho entregá, es una cosa que no he pogut aclarir, per més qu'he endardellat.

Que ho aclaresca qui vulga.

Antoni M.^c ALCOVER Pre.

JUNY

Ab ell arriben les primeres festes de l'estiu que dexen un perfum suau d'au-fabaguera y claveller.

Sa del Còrpus es de les més hermoses y solemnes de tot l'any, puix en ella Jesús Sagramentat ab dignació sublim vol recorre trionfalment les nostres pllasses y carrers. Per això les tropes li rendeixen armes, les musiques dexen sentir les notes majestuoses de la marxa real, los devots feïls s'ajonollen reverents y la patria bandera serveix de catifa a n'Aquell que vertaderament es Rey de cels y terra. Y al entre-tant cau tot seguit perfumada pluja d'hermoses flors devant la Custodia guardada d'esplèndida pedreria de la que arranca els sol llambreigs policromats y claríssims.

Mor el dia, sonrient, dins un esclat de llum rosada... Sa Processó ja ha entrat.

Onades de gent enllestida s'empenyen cap a n'el Born. Es una de ses vetlades clássiques: sa primera en que hi ha musica.

Si en aquest temps sortiu a n'el camp y pujant demunt una altura escampau la vista p'el vostro entorn, vos parexerá que hi han estesa una riquíssima catifa de fondo d'or ab grans brancajtes verts, y tota plena de floretes vermelles. Tal es l'aspecte que presentan les granades mes-ses, brufades de roelles y els arbres entremitx, cuberts d'esponerós fullatje.

A les hores de calitja, el saluet aspre y seguit de les cigales com qui augment encara més lo bascós ensopiment de la natura. L'única nota de vida es el cant alegrívol de les guatleres, qu'es sent desiara; himne a n'el sol qu'apregueren allà dins les abrassades planures africanes. Escoltantlo, produeix l'efecte d'un rajoli d'aigo crestallina brollant dins la calcinada estensió d'un arenal. Y reprenen el cant sempre ab nou ardiment, fins qu'arriba la màquina segadora, y taya ab ses dents de ferro les grogues espigues qu'arredossaren l'au pelegrina; o fins que sent a prop lo alegre estòl de segadors y segadores ab sos amples capells de paumes voltats de flochs de colors vius, y cantant xalestes cansons ab molt de saborino del agre de la terra.

Y després vendrá la festa de San Joan, una de les més típiques y fins y tot podem

dir cosmopolites, masella de tradicions y usances qu'els poetes han cantat ab inspirades estrofes. Y allá a la nit la rotja flama dels foguerons, pujarà revinclantse y espirentant, cap al cel, y reflectirà en els marbres blancs dels palaus qu'adornan les amples vies de les poblacions modernes, y en les tapias rotjenques dels mal arrengrats casulls dins els carrers de pobles casi ignorats.

Joseph M.ª TOUS y MAROTO

AFANY

L'humanitat avança De les edats y sigles Per la corrent Y arreu cercant bonaça Viu de la saba D'un alt torment.

Inquietut y guerra Y nous misteris sempre, Y plor y afany!... Si'ls secrets desenterra Qu'el mon guardava, Més fort se plany

Y creix ab sa quimera Si un ideal puríssim La va a besar; Llum de sol matinera Qu'allarga l'ombra Del vell pinar.

Al temps que canta o plora, Podrá tal volta l'ànima Trobar repòs; Més ay! son bé es enfora Y al mon la ferma Fexuch el còs

Si'l còs es de la terra, L'esperit que l'ànima No hi viu a pler Y fuig, y s'en desterra Cercant la gloria, Lo bell, lo ver.

Coloma voladora Com la de l'arca antiga, Volar li plau Y a voltes du en penyora Brots d'olivera Florits de pau.

Vola, coloma, vola; Que dins la vall de penes S'hi anyora el cor... Fins l'amor qu'agombola Té aquí en la terra Perfums de plor.

M.ª Antonia SALVÀ

Maig de 1903

UNA CARTA

D'un subscriptó nostro que viu a Fransa per negoci, rebèrem aquesta carta, que conté algunes indicacions que creim atendes.

Sr. Director de sa GAZETA DE MALLORCA. Molt Senyor meu: Ja que pareix que va envant axò de «Fires y Festes» (qu'a la fi es segú que única-cament serán Festes) y s'apareyen certamen literaris y concèrts o competencies musicals, trob que seria molt mallorquí—abans de tot som mallorquins—que hi hagués un certamen de glosadós, un glosat, com li diuen a n'axò devés es meu poble. D'aquesta manera s'encoratjaria y se conservaria s'afició de fé gloses; afició tan bona y tan propia de la pagesia a dins s'estimada Roqueta.

Ses gloses no haurien d'essé presentades escrites a n'és Jurat, sino que se presentassen es glosadós en public a desafiarse, moralment y amb bones formes s'enten, glosant es tema o temes que los senyalassen es lletraferits d'és Jurat. Son indicacions que com a pagès mallor-

quí m'atravesca a ferli, per si troba de dirho a qualcun d'és senyós que manetjen axò de ses Fires y Festes.

¿Per que no hi ha d'havé un prèmi p'és xeremié que companyant de fabiol y tamborino soni millò ses tocades populars? ¿Y per que no un altre prèmi p'és qui cantás millò ses cansons mallorquines, tan poc conegudes per dins Ciutat? Per ventura amb axò qualque jovensá donaria a conexe una bona veu, que solsament empra cantant mentres llaura o bat o fa altres feynes d'és camp, y que ben educada y ensenyantli de sólfa la podria lluhí en es Teatro. Casos axí no'n falten a Palma.

Perdon, senyó Directó, si no escric es mallorquí tal com se deu; sa culpa la té es mestre d'escola des meu poble que no més m'ensenyá es forasté, y encara bastant malament.

Que n'Alá los quart de perill a vostè y a sa GAZETA es lo que los desitja son afm.

ALÍ DE LA PALOMERA

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

1402.—Juny, 24.—Real Privilegi del Rey Don Martí, concedint a n'és monastir de Cartoxa, de Valldemosa, a títol de dot, sa part de deumes qu'el Rey tenia dret de rebre en aquella vila y a Deyá.

1405.—Juny, 27.—Es Gran y General Consell va resoldre que tots es cárrecs y oficis de la Juraria de la Ciutat s'aguésen d'exerci sense retribució ni salari de cap casta.

1453.—Juny, 12.—Instancia dirigida a n'és Governador en nom d'en Jordi Lull (com a descendent de Mestre Ramon, l'Iluminat Doctor) en la qual feya present com mentres ell y alguns dels seus antepassats, per haver habitat molts d'anys fora de Ciutat, eren tenguts per pagesos y gent de baxa má: y solicitava que, feta informació, fossen confirmats en sos antics drets de noblesa. Se li concedí lo que demanava.

1462.—Juny, 16.—Per posá pau en tota Catalunya alsada en guerra, demaná el Rey En Juan II a la Universitat de Mallorca que li enviás gent ben armada. Se fé una lléva de 500 homs, y foren enviats a Catalunya. Durant tot es temps d'aquella guerra, continuament anaven a Catalunya companyies de tropes mallorquines.

1486.—Juny, 14.—Se féren festes y alimares tres dies seguits, per sa victoria y conquestes qu'havia obtengudes el Rey Fernando contra es moros d'Andalucia.

1429.—Juny, 22.—Se fé crida manant que no fos ningú qui s'atrevis a tayá branques d'oms, polles, lladoners ni altres arbres des Carré dels Oms, encara que fos per encendre fogarons durant sa revetla de Sant Juan.

1506.—Juny, 13.—Sortí de Ciutat cap a Pollensa En Jordi Miquel de St. Joan, amb bon estol de cavalls armats, per aná a doná adjutori a n'és pollensins amb motiu d'havé desembarcat per allá moros corsaris y pirates.

1549.—Per aquest temps de dit any, se trasladaren dins Ciutat ses monjes des convent de l'Olivar, axi anomenat perque abans tenien son monastir a s'Esclayeta, dins un olivar des terme d'Esporles, ran des cami de Valldemossa.—Quinze anys després (1564) el bisbe Arnedo va fé veni a viure també a dins Ciutat ses monjes d'eu Puig de Pollensa. Elles no volfen venirhi en via ninguna, y haguèren d'obehi a la forsa; pero mógueren plet y acudiren a Roma, guanyantlo a la fi, al cap de molts d'anys. Ses poques monjes javes que romanien, de ses qu'havien fetes devallá per forsa, com tenguèren es plet gonyat, ja no volgueren tornar-sen muntá a n'eu Puig, y féren vida y mort dins Ciutat.

CRONICA CIUTADANA

Festa del Corpus.—Dijous a totes ses esglésies se celebraren ets oficis amb sa solemni-dad propia de sa diada.

Sa processó des capvespre, com cada any... Ah!, amb una gran novodat: qu'es tamborés de La Sala estrenaren vestit nou y net; no parexien es metexos, com poden pensá. Y si va a dí vé, com qu'haguésen perdut part des seu caracte propi.

A horabaxa, fíos esfuyades per allá a on era passada sa processó, trepitjá de sabates noves qui cruxien, y molta gent a n'és Born, amb so geladet dins el cós, a sentí sa musica.

Amb el Corpus han romput es foc ses festes d'estiu.

Es sermons de Sant Francesc.—Una gen-tada fora mida es anada cada vespre a Sant

Francesc a sentí es sermons de Don Just Mar-tinez sobre ses Benaventuranses, amb motiu de sa novena que a n'aquella església dediquen a Sant Antoni de Padua.

Es aquest predicadó un des millós qu'hem sentit de fa molt de temps, y té sobre tot sa cuali-dad inapreciable de que tothom el pot enten-dre, tant es senyós y senyores com ses criades y menestrals, perque de més a més qu'usa un llenguatge molt senzill y no hi mescla casi gens de llatí, com tenen per costum molts d'oradós sa-grats, fa es sermons damunt lo que mos ensenya sa doctrina cristiana, tan clara y llampant en tots es seus preceptes; y dexa aná es parlá de política o de modes, asuntos que están fora de lloc en boca d'un predicadó y li fan fé un papé poc adecuat a lo que Cristo ensenyava a n'ets apóstols.

Dijous a vespre S'Orfeó Mallorquí va dedica una vetlada musical a n'és populá predicadó.

Societat de Concerts.—Diumenge passat se reuniren a n'és café des Liric es qui van da-rerra formá aquesta novella societat, que per ses senyes la tendrem formalment constituída demá diumenge, que hi ha convocada segona reunió general per aprová es Reglament.

Ja passa de cent y un bon trós es número des qui se son apuntats en llista; y a n'és parexe reina entre tots verdadera fe y unió, qu'és sa forsa principal per totes ses empreses novelles.

No hi ha res fet encara respecte des local de sa Societat, perque realment es malet de trobá un que reunisca toteses condicions necessaries. Una de ses idees qu'están en discussió es sa d'aprofitá es lloc sobrant d'és solá des teatro Liric; en aquest cas sa Societat tendria local propi, fins y tant que duri sa concessió d'aquells terrenos des Patrimoni Real; y no dexa d'essé una vantatge, es sébre cert qu'un está a ca-séua.

De tot lo que se resolgu demá en tendrem al corrent a n'és nostros lectós.

Teatros.—S'anuncia per anit es comensa-ment en es Liric d'una companyia de zarzuela y ópera espanyola, que s'estrenará amb La Marsellesa.

Duen en es repertori una partida d'obres no-ves a Palma, que les aniran representant segons ses exigencies des públic.

Publicacions rebudes

ILUSTRACIÓ CATALANA.—Acaba de reaparexe aquesta notable revista, dirigida p'En Francesc Matheu; y per sa pulcritut y bon gust amb a que aré está feta, judicant p'és primé número, té assegurat es bon èxit y acullida entre es qui s'agraden de s'art y sa literatura de Catalunya.

Vet aquí es sumari des número primé:

Escrits:—Salutació—Crónica, per W. Coroláu. —Don Anicet de Pagés de Puig.—"Millorria" y "Cor fidel," poesies den Pagés de Puig.—Don Marian Vayreda.—La Punyalada, folletí.—Con-formitat, per V. Catalá.—L'Hotel Terminus, per T. Pujol.—Del Montseny, poesia per J. Maragall. Moviment catalanista, per M. y B.—Belles Arts, per B.—Teatres, per M. y G.—Sport, per E.—Llibres rebuts per X.—Passatemp.

Ilustracions:—Poblet. Entrega de la bandera de las dones catalanes a la Unió Catalanista.—Don anicet de Pagés de Puig.—Don Marian Vay-reda, retrato al cabó per R. Casas.—Bandera de les dones catalanes regalada a la Unió.— Ilustracions de «La Punyalada», per J. Ber-ga.— Estudi per J. Reinés.—Retratos de Don Lluís Domenéch, Don Ilbert Rusiñol, Don Leonci Sol-ler, Don Trinitat Rius y Don Francesc Albó, diputats catalanistes.—Paisatge, per J. Masriera. —La Bruxa, quadro de J. M. Tamburini.— L'Hotel Terminus, per J. Puig.—Menjador de L'Hotel.

Li desitjam a s'Ilustració catalana una llarga vida.

S'hi admeten suscripcions a s'Administració d'aquesta GAZETA—Cadena de Cort-II.

Hem rebut de part de Can Martínez y Planas un follet relatiu a s'excurció qu'és prepara de Barcelona a Orient.

Agrahim s'atenció y en parlarem més llarga-ment un altre dia.

Gazeta Religiosa

Sants y festes de la setmana entrant

Avuy dissapte 13: St. Antoni de Padua cfr.

Demá DIUMENGE 14: St. Basili' gran y St. Eli-séu cfr.

Dilluns 15: S. Modest y Sta. Crescencia mrs. Dimars 16: S. Juan Francesc de Regis y S. Fe-rriol.

Dimecres 17: S. Manuel mr. y S. Rainer cfr. Dijous 18: S. Marc mr. y Sta. Paula vge. y mr. (Quart minvant).

Divenres 19: El S. Cor de Jesús y S. Gervasi mr. Dissapte 20: Sta. Florentina vge. y S. Silverí papa.

Setmana cossera.

Coranthores

Dies 19, 20 y 21: a St. Nicolau, a n'el S. Cor de Jesus.

Altres funcions

Avuy dissapte: festa del Corpus, a Sta. Creu. Demá diumenge: id. id. a St. Jaume. Dilluns: id. id. a St. Miquel Dimars: id. id. a St. Nicolau Dimecres: id. id. a Ses Tereses y a l'Hospital. Dijous: id. id. a St. Felip Neri.

Divenres:—Festa del Sagrat Cor de Je-sus á Montission, amb solemne processó al capvespre.

Llibres mallorquins

(casi regalats!)

L'han ben aprofitada molts de suscriptors afec-tats de sa nostra literatura, a s'avinentesa que los várem oferi aquest mes passat, d'adquiri bons llibres mallorquins a uns preus tan reduits, que may eren estats tan ventajosos com ara.

D'ací y de per fora Mallorca nos n'han feta tal demanadissa des llibres anunciats, que d'al-guns (com de s'Historia de la Casa Real de Ma-lorca, es tomet de Records y Esperances, es de El Trovador Mallorquí y s'Album Artistic de Ma-lorca) ja no'n roman ni un exemplar.

En vista d'axò, y desitjosos de seguí facilitant s'adquisició y lectura de bons llibres mallorquins, hem cercat y lograt aumentá encara més sa llista de títols; y axí ampliam y repetim en benefici vostro sa siguent oferta.

Tots es qui sien suscriptors de sa GAZETA DE MALLORCA o s'hi suscriguen durant aquest mes de Juny, poden adquiri a sa nostra Administració exemplars des llibres qui seguexen:

Pessetes.

- Poesies en mallorquí popular, per P. d'Al-cántara Penya.—1 tom de 495 pág. amb retrato de s'autor, fotografat 1
Lo JOGLAR DE MALLORCA, per Jeroni Rosse-lló: 1 vol. de 406 pág. amb traducció castellana 2
POETAS BALEARES (siglos XVI y XVII) pu-blicats per J. Roselló: 1 vol. de 396 . . . 1
POETES BALEARS (sigle XIX) publicats p'el metex: 1 vol. de 662 pág. . . . 1
RIMAS VARIAS de D. T. Aguiló: 3 vol. 8.º . . . 2
EN JUANOT COLOM: discurs històric per J. M.ª Quadrado: 1 quad. de 24 pág. . . 0'15
RONDAYA DE RONDAYAS, en mallorquí, per don Tomás Aguiló y Cortés, (4.ª impres-sió): 1 quadernet de 32 pág. . . . 0'10
BIBLIOTECA de Escritores Baleares, por Joa-quin M.ª Bover: 2 toms en un vol. de 600 y 695 pág. . . . 7'50
NUMISMÁTICA BALEAR, per Alv. Campaner: 1 vol. de 360 pág. (amb lámns.) . . . 5
NOTICIAS HISTÓRICO-TOPOGRÁFICAS de la Isla de Mallorca, por J. M.ª Bover: 1 vol. de 402 pág. . . . 0'50
POESÍES de D. J. Lluís Pons y Gallarza: 1 vol. de 156 pág. . . . 1
ESCENAS BALEARES, per A. Frates: 1 volum de 331 pág., contenint ses tres noveletes Los dos amores, Un destajo á media noche y Las mejoras, que si bé escrites en cas-tellá, per argument y color mallorquinet-ten ferm. . . . 0'60
GÉMINIS, noveleta des metex autor, tant o més mallorquina que ses abans anotades: 1 tomet de 276 pág. . . . 0'30
OBRAS CRÍTICAS de Guillermo Forteza, (tom I, únic publicat): 1 tomet com s'anterior, de 335 pág. . . . 0'30
OBRAS de JOVELLANOS, referents a Mallorca (descripció des castell de Bellver, etc.): 1 tomet com es dos anteriors. . . . 0'30
Aquests tres toms, tots tres pléguts.
PRONÓSTIC MALLORQUÍ publicat per L'Ígno-rancia l'any 1884: (n'hi ha pocs exem-plars): cadascun . . . . 0'25
LA ROQUETA: setmanari mallorquí, taceto y de bon past: tom I, 1887 (molt raro y demanat) 1 vol. en rústica 4
Que més voleu? ¿Haurieu cregut may veure tal baratura de llibres, a tan ventajós preu?..

A s'Administració de sa GAZETA DE MALLORCA los poden adquiri, si hi sou a temps, abans d'aca-bá aquest mes de Juny. Amb tal rebaxa, sa suscripció (1 pesseta per trimestre) vos vé a sortí de franc.

TRADICIONS Y FANTASIES

NOVES POESÍES DEN MIQUEL COSTA Y LLOBERA MESTRE EN GAY SABER

D'aquest llibre recent n'hi ha exemplars en venda en aquesta Administració: a 2 pessetes p'és suscriptors de sa GA-ZETA, y 2'50 p'és qui no sien suscriptors.

ALS SENYORS METGES
DIALYSÉS GOLÁZ
 MEDICAMENTS VEGETALS
 GRANDIÓS ÈXIT
 S'ENVIAN ELS FOLLETINS DE FRANÇ
 ESCRIVINT A
J. ALDRICH G. { SANT PAU, 47
 BARCELONA

TEATRO MALLORQUÍ
 ELS MOLTS ANYS A D. METROBI
 ES CORDÓ DE LA VILA MESTRE FORNARI
 ELS GLOSADORS D'ALTRE TEMPS-ES CALSONS DE MESTRE LLUCH
 SA PLAGUETA DES LLOGUÉS ES PAUL DE MADÓ BANAUÀ
 ELS DOS MESTRES DE FUSTER
 y altres pessés dramàtiques mallorquines,
 les trobareu a sa tenda den Mir-Cadena de
 Cort, número 11.

GRAN TALLER
d'Escultura Religiosa
 DEN
JUSEP QUIXAL
 Villarroel, 50.—BARCELONA.
 Especialitat en imatges de fusta per esglésies.
 En aquest acreditat taller se treballa indistintament
 es bronzo, es marbre, sa pedra y sa fusta,
 construintse estatuaria monumental, tot de bon
 gust artistic y en condicions molt ventajoses.
 S'envien notes de preus, presupuestos y dibuxos
 gratis.—Ventes en gros y a la menuda.
 LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

La Roqueta
 FÁBRICA DE CERÁMICA ARTÍSTICA
 qu'ha fetá renóme en
 MAJÓLICA MALLORQUINA DE LLAMBREIGS METÁLICS
 S'hi fan reproduccions de qualsevols exem-
 plars d'algun mèrit y bellesa que se troben en
 aquesta illa; lo metex que objectes decoratius
 d'esquisit gust: columnes, jèrros y tèsts per
 flors, jardineres, bustos moderns y variades
 figures modernistes.
 Admet encàrrecs per fé anuncis de ratjoles,
 decoració de frontis, fatxadés y habitacions,
 y tot lo demés que correspon a n'aquest ram.
Tenda y despatx de LA ROQUETA
 Carrer de Sant Miquel, n.º 27 y 29
 FÁBRICA: a Son Espanyolet

Perruqueria
 SALÓ den LLUC
 ARBONA: a s'an-
 tiga plassa de ses
 Copinyes (ara de
 Antoni Maura.) Higiènic y econòmic ser-
 vey d'afeitá, fé la barba y tayá cabeys,
 amb maquineta o tisora.—Perruques y
 postissos de tota casta, a gust y comodo
 de cada qual.
 També hi trobareu pica de banys
 d'aigo dolça, freda, teba o calenta, si en
 está ja afeytats o tosos, vos voleu fé una
 rabetjada per tot el cós, que vos dexará
 nets com una plata. Cada bany, una
 pesseta, amb llenzol pelut, per exugá.—
 ¡Benhaja sa netedat, per está una perso-
 na bona y sana!
SALÓ DEN LLUC
 COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.

Calçats de moda
 Esmerada confecció
SABATERIA RATIER
 Carré de sa Cadena de Cort, 7 y 9.
 Venta de tabacs y efectes timbrats

FERRO-CARRILS DE MALLORCA
Servey de trens de passatjers
 De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7:40 des
 mati; a les 2 y a les 6:25 des capvespre.
 De Palma a Sa Pobla: 7:40 de mati; 2:30 y 6:25
 de capvespre.
 De Manacor a Palma: 4 y 6:30 de mati, y 5:15
 de capvespre.
 De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6:30 de mati
 y 5:15 de capvespre.
 De Felanitx a Palma, Manacor y Sa Pobla: 6:40
 de mati; 12:15 y 5:25 de capvespre.
 De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6:55
 de mati; 1 y 5:25 de capvespre.

CORRÈUS AL INTERIOR
 Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses
 viles aon no hi passa es tren, devés las 2 des vespre.
 Arriben a ciutat entre 7 y 8 des mati.

VAPORS-CORRÈUS
Partexen de Palma
 A Barcelona: dimars, dijous y divenres: a les 6
 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via
 d'Alcudia).
 A Valencia: dimecres a les 9 de mati.
 A Alicante: dissapte a les 6 de capvespre.
 A Ervissa: dilluns a les 10 de mati, dimecres a
 les 9 id. y dissapte a les 6 de capvespre.
 A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y
 dimecres a les 2 id. (via Alcudia).
Arriben a Palma
 De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les
 7 de mati (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).
 De Valencia: divenres a les 10 de mati.
 D'Alicant: dimars a les 6 de mati.
 D'Ervissa: dimars a les 6 de mati; dijous a les 2
 de capvespre y divenres a les 9 de mati.
 De Mahó: dilluns a les 9 de mati (via d'Alcudia)
 y dimars a les 6 de mati (directe).

TRAMVIA DE PALMA A PORTO-PI
 De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, desde
 les 5 y mitja des mati fins a les 9 des vespre, surt
 un coixo cada 15 minuts.
 De Porto-Pi a Ciutat, de les 5 des mati fins a
 les 8:50 des vespre partexen dos cotxos cada 15
 minuts.
 Tot es trajecte: 25 cént. Al Terreno, 15 id. A
 Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.
SERVICI TELEGRÁFIC PROVINCIAL
 Estació uberta a totes hores: sa de Palma no-
 més.
 Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Er-
 vissa y Sóller.
 De servici limitat (9 a 12 mati y 2 a 7 capves-
 pre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, An-
 draig, Sóller y sa d'Alaor (Menorca).
 Semáforo: Bajoli (Menorca).

DROGUERIA Y FERRETERIA
den MIQUEL BESTARD
 (Plassa de sa Cortera, 2 y 4 — carré de s'Esparteria, 1 y 3.)
 En aquest establiment s'hi trobará la mayna de *Drogues y Productes quimics* de
 tota casta.—Eynes per fusters, ferrers y demés menestrals.—Tota classe d'estopades,
 amiantos y demés útils per màquines de vapor.—Desincrustant marca «EXCELSIOR»
 únic d'admirables resultats, per no permetre gens ni mica d'incrustació a ses cal-
 deres de vapor.—Representació en aquesta provincia, de sa companyia UNIO ESPA-
 NYOLA D'ESPLOSIUS: de ses noveus CAXES REGISTRADORES, y de sa casa WEYRAT
 GERMANS, horticultors y floricultors de Valencia.
CORTERA, 2-4. — ESPARTERIA, 1-3.

CASA GRANDIA
 Hospedatje per Revds. Sacerdots y demés persones ca-
 tòliques.—Berenar, dinar y sopar: 3 pessetes diaries.
 S'hi admeten hostes permanents.—Carrer de Banys
 Nous, 12, segon pi, 2.ª porta.—BARCELONA.

SENYOS Y SENYORES
CIAP altre remey trobareu més segú per matá es cucs,
 ni tan bo de prende y que sia tan llepol per infants, com
 es **XAROP VERMÍFUGO** que prepara En SUREDA Y
 LLITERAS.
PER curá de rèl sa tossina, per tení sempre fresca sa
 boca, agradable s'alé, y perque es fumadós no sien
 perjudicats p'es tabac, no trobareu res com emprá
 cada dia ses **PASTILLES SUREDA**.
SENSE sentí sa més petita molestia, fa desaparexe es
 calls y uys de poll, dexant es peus qu'es un xalá es
 caminarhi, es **CALLICIDA SUREDA**.
ES per demés dirvos, perque ja u sab totá Mallorca, que
 ses millós medecines, es més senzills y més complicats
 aparatos, es bragués més perfeccionats y es fins ins-
 truments de Cirugia més moderns y perfets, se troben a sa
Potecaria den SUREDA Y LLITERAS
 Costa den BROSSA, n.º 9
 PALMA DE MALLORCA

PAPERS quadrículats
 Whatman, Canson,
 Inge, vegetal, ferro-
 prussiat y altres,
 tots de bona classe.
 Imprenta y Pape-
 reria den J. Mir.—
 Cadena de Cort, núme-
 ro 11.

LLIBRES LULIANS
 manuscrits o estampats:
 com més antics millós.—
 Tots es qui'n tenguen y
 s'en vulguen desíe, que
 los duguen en aquesta
 Administració de sa GA-
 ZETA DE MALLORCA, amb
 nota de preu. Tendrán
 preferencia es manus-
 crits, sobre tot si son de-
 munt plegami.

Si anau derrerá tra-
 bays d'imprenta
 garrits y primoro-
 sos, no tenuu més que
 encarregarlos a sa
 imprenta de sa GA-
 ZETA DE MALLORCA,
 Cadena de Cort, nú-
 mero 11, y quedareu ben
 servits.

Articles de pell mo-
 derns y de classe
 superió, ja sien far-
 jeters, carteres, pe-
 taques, cigarres,
 etc., etc., hermosos,
 ferm y de profit, s'en
 ha rebuda una bona re-
 mensa a sa tenda den Mir
 Administració de sa GA-
 ZETA-Cadena de Cort, 11.

Res demostra s'utili-
 dat d'una cosa
 com s'acceptació
 que mereix aquella
 cosa. Sa gran acceptació qu'han
 obtinguda ses **PLOMES**
ESTILOGRÁFIQUES
 es es milló elogi que d'elles se
 pot fé.—A sa tenda d'articles
 per escriptors y dibux den J. Mir
 Cadena de Cort, n.º 11 n'hi ha
 per triá de diferents classes y
 preus, totes de fabricació acre-
 ditada.

Els molts anys
 a
D. Metrobi
 D'aquesta aplaudida y xis-
 tosa comedieta, acabada d'es-
 tampá fa pocs dies, n'hi ha
 exemplars per vendré a s'im-
 prenta den J. Mir.—Cadena
 de Cort, n.º 11.
 Preu del exemplá: 3 reals
 Comprantne de 10 exem-
 plars en amunt, se fará es 20
 per cent de rebaxa.
 Es suscritós a sa GAZETA DE MALLOR-
 ca la pòren adquirir per 2 reals.

Pis per llogá
 N'hi ha un, molt espayós, en es carré des Siu-
 dicat (Capelleria) n.º 120: té un teatret amb algunes
 decoracions y moblatje de cadires y bancs, y al-
 tres habitacions propies per posarhi taules de billar-
 cuyna y dormitoris.—També están per llogá uns
 estudis (entresuelos) dins s'entrada n.º 124 d'aquell
 carré: ténen estable per una bestia y lloc per ca-
 rruatje.—Allá metex vos ne darán raó.

DIBUIX—Gran surtit de tota
 classe d'articles per dibuix. Gènero de
 primera calidat.—J. Mir.—Cadena, 11.

Vin blanc claret Classe fina, selecta, a mitja
 pesseta es litro.—Unió, 53
 (entre es Mercat y es Born)
LA VINYA
TINTES per escriure y copiá de ses fábri-
 ques de més anomenada.—Impr. den J. Mir
 Cadena de Cort, n.º 11.
 Impr. den J. Mir.—Cadena de Cort, 11.